

MAGYAR HÉTFO

Megjelenik hétfőn reggel

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BudapestVIII., Horánszky-utca 20
Telefon: József 338—21
és József 431—93

POLITIKAI HETILAP

FŐSZERKESZTŐ:

HALLER ISTVÁN

SZERKESZTIK:

CSERNÁTONY LÁSZLÓ ÉS MOVIK ZSIGMOND

Egyes szám ára 10 fillér

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 pengő
Fél évre . . . 3 ..

Postafeliratok: Postafeliratok: csekk-számla: 53-817

Félmillió dollárt örökölt egy házmesterné

Galli Curci négyezerdolláros iellépti díja

Munkát követel az építőipar

A német birodalmi kormány hivatalosan védte meg Horthy Miklós kormányzót a berlini szocialista lapok támadása ellen

Berlin, február 23.

A berlini esti lapok közlik a birodalmi kormánynak azt a kommunikéjét, melyben elítéli az „Abend”-nak Magyarország kormányzójáról írt rágalmozó cikkét. A cikket a Vorwärts, a német szocialisták központi organuma is átvette. A polgári lapok kivétel nélkül helyeslik a kormány elhatározását és gyors cselekvését.

A Deutsche Allgemeine Zeitung vezető helyen evvel a címmel közli kommunikéjét: „A birodalmi kormány a Vorwärts ellen”.

A Berliner Börzenzeitung azt írja, hogy a birodalmi kormány evvel a közleménnyel dezavualta a Vorwärts-et. A Deutsche Tageszeitungban Wilhelm Hack lelkesen állást foglal Magyarország kormányzója mellett és többek között a következőket írja: „A német szocialdemokrácia di-csöfíti a legnémetgyűlölebb idegen államférfiakat is, ha azok pártpolitikai-lag közel állanak hozzá, de

bemocskol minden külföldi minisztert, vagy államfőt, aki előtte pártpolitikai okokból megbízhatatlannak látszik.

Nem törődik avval sem, ha Németország bevált barátairól van szó. A szocialdemokraták mérges dühe mindenekelőtt Horthy admirális ellen irányul, akinek

nem tudják megbocsátani, hogy a bolsevisták magyarországi gyilkos uralmát letörte

és tartós nemzeti kormányzatot vezet-letí be. A szocialdemokraták központi organuma nem átálja a cseh lapokban Horthy Miklós ellen már régebben közölt rágalmozókat teljes egészükben megismételni és valóknak tünteti fel.

Az egész cikket a bolsevista és kommunista szidalmak lexikóná-ból vették át.

Bizonyosság ez a cikk a szocialdemokraták külpolitikai téren való felelőtlen-ségére és lelkiismeretlenségére. Mit

törődik a Vorwärts avval, hogy Magyarország kormányzója a leg-megbízhatóbb mindazok közt, akiket Németország a külföldön barátaiknak tekinthet.

Magyarország barátsága vajjon elbir

A törvényhatóságok díszközgyűlésen ünneplik a kormányzót

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága március 1-én díszközgyűlés keretében ünnepli a kormányzó tízéves államfői jubileumát.

Székesfehérvárról jelentik Horthy Miklós kormányzó tízéves kormányzói jubileuma alkalmából Fehérvármegye és Székesfehérvár március 1-én 11 órakor díszközgyűlést tart amelyen gróf Széchenyi Viktor főispán, Havranek József alispán és Zavaros Aladár méltatja a kormányzó érdemeit. A díszközgyűlés után mindkét törvényhatóság külön gyűlésre ül össze a megye részéről Töke István etyeki plébános, a város részéről pedig Kepes János királyi közjegyző terjeszti elő a határozati javaslatot.

Az elfogadott határozati javaslatokat még aznap külön futár viszi fel Pest-megye főispánjához, aki Csonka-Magyarország vármegyéinek

e éveken keresztül minden erőpróbát? Bármennyire elutasítja a német nép többsége azt a szellemet, amely a Vorwärts cikkében kifejezésre jut, mégsem lehet evvel mind azt a kárt jóvátenni, amit a cikk máris okozott.

határozati javaslatát külön díszes album-ban fogja átadni a kormányzónak.

Szvoy Lajos Székesfehérvári megyés-püspök elrendelte, hogy március 3-án, a kormányzó országglásának tizedik évfordulója alkalmából

a megye összes katolikus templomai-ban délelőtt tíz órakor szentmisét tartsanak

és az iskolai előadások szüneteljenek. A budapesti tisztelgésen Székesfehérvárról a Vörösmarthy-kör és az Országos Orvos-szövetség székesfehérvári és fehérmegyei csoportja külötséggel képviseltetik ma-gukat.

Nagykanizsa város törvényhatósága márc. 1-én díszközgyűlésen fejezi ki hódolatát a kormányzónak. Az ünnepségek alkalmából a város összes templomaiban háláadó istentiszteletet tartanak.

Gróf Klebelsberg a vidéki városok fejlesztéséről beszélt Békéscsabán

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

A Magyar Vidéki Városok Kulturális Szövetsége vasárnap délelőtt Békéscsabán a város háza dísztermében tartotta meg

harmadik egyetemes ülését.

Somogyi Szilveszter szegedi polgármester nyitotta meg az ülést. Üdvözölte gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi minisztert, továbbá Feilitzsch Bert-hold főispánt, aki a belügyminiszter képvisletében jelent meg. Méltaitta ezután a közoktatásügyi miniszter érdemeit, akinek nevéhez a kulturális intézmények egész sora fűződik. Jánossy Gyula, Békéscsaba polgármestere, a városok, kulturális egyes-ületek és az egyetemek kiküldötteit üd-vözölte, majd

gróf Klebelsberg Kunó vallás- és köz-oktatásügyi miniszter mondott nagy beszédet a vidéki városok fejleszté-séről.

Beszédének gondolatmenete ez volt:

— Jóvá kell tennünk — mondotta — Ernő tartott előadást.

azokat a nagy történelmi igazságtalanságo-kat, amelyek a török hódoltságából kün-dülva a nagy magyar alföldön estek. Itt az ideje, hogy azokból az anyagi eszkö-zőkből, melyek az állam rendelkezésére állanak,

igazságos arány szerint a vidéki vá-rosook is részesüljenek.

Ezért igyekezte mmeltányosan szétosztani az ország városai között mindazokat az intézményeket, melyeket a kultuszmi-niszterium létrehozott, abból indultam ki, hogy a falu, a puszták és tanyavilág kapja meg elsősorban a maga népiskoláit.

A városoknak középfokú tanintézetek létesítésével iparkodtam segítségére sietni.

Két legnagyobb alföldi városunkban pedig kiépítettük az egyetemeket és a kli-nikai rendszert.

A miniszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után dr. Kuti Sándor és dr. Südy

Horthy Miklós

Írta: Haller István.

A magyar nemzet utolsó tíz esztendeje egy nagy korszakot reprezentál. Az élet érverése gyorsabb, mint régen, az események árja rohanóbb és veszedelm sebb, mint századokkal ezelőtt. Az egy testbe szövődött kultúremleriség beteg-ségei, problémái, öröklődései és cékitűzései nehézzé teszik a kormányruid kézbe tartását s a felfo-kozott, egymástrató energiák és érdekek harcában az iránytartást.

A mi nemzetünk kicsiny sajka az életnek történelmi örök viharától zaklatott tengerén. És éppen mert kicsiny, jobban ki van téve a hullámok játékának, a magasságok és mélységek veszedelmének, a szik-lák és zátonyok elvesztő erejének, mint a nagy népek hajókolosszusi. Ezt a sajkat kormányozni nehéz feladat s aki megbirkózik vele, olyan emléket állít magának a nem-zet életében, amely árcnél mara-dandóbb.

Horthy Miklós kormányzó tíz esztendő óta áll a magyar nemzet élén. A legvadabb hullámzás közé-pén adta a sors kezébe a kormány-ruid. Akkor, amidőn erő még sem-mi sem volt, veszedelmes szirt és zátony annál több. Csonka-Magyar-ország akkor indult el, hogy mara-dék erejével belekapaszkodjék az ezer év verejtékével és vérével megöntözött maradék földbe, hogy itt újra lélekezethez, erőhöz jusson, lábát megvesse az ősi birtok egy talpalattnyi helyén s felépítse az új jövőt, amely nem lehet más, mint a réginek folytatása jogban, becsület-ben és világtörténelmi hivatottság-ban. A megkapaszkodás, a talpra-állás sikerült, a nagy vészek után a nemzet seregei elrendeződtek. Élet és munka indult meg. Szenvedésteli, sikerben gyér, de szívós és törhe-hetetlen, mert az ősi talaj erőt, a vezér hitet és bizalmat adott a se-regeknek. Megállt a magaslaton, ahova a nemzet helyezte és nem vegyülve bele az élet apró tusáit képviselő politikai harcokba, föllette állva mindenkinek, biztos szemmel és nyugodt kézzel mutatta az irányt, amely felé lassanként a nemzet minden szellemi, erkölcsi és anyagi erejének fordulnia kell.

Tíz esztendő alatt a nemzet útja az ujjmutató nyomán felfelé ve-zetett. A hullámok tombolásából rév-be, az aléltásból a munkába, a káosz-ból a rendbe. Nem jutottunk el a Kánaánba, nem száradt fel minden könny, nem szűnt meg min-den jaj. A sebek még véreznek, de úgy érezzük mégis, hogy lábunk alatt egyre szilárdul a talaj és fo-kozódik bennünk a történelmet alkotó energia. Ez a munka Horthy Miklós kormányzó védelme alatt, ujjmutatása szerint, célkitűzése nyomán folyt és folyik. A nemzet ezért hálás, a történelem pedig feljegyzi, hogy e tízéves korszak vezére jó munkát végzett.

A Majorék Bözsi-kéjét az újságban hirdetik

Szomorú riport Pesterzsébetről

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Örökbe adná egy éves egészséges kislányát Major János, Pesterzsébet, Pacsirta-utca 112. szám.

Az egyhuzasos lány.

Jókai egy megható elbeszélésében öröklített meg a kis tót leány történetét, akit édesanyja egy huszárért adott zálogba annak idején 1896-ban, mikor odafönt a tót-száron olyan kevés krumpli termett, hogy a kis Huszárkának már nem jutott. A kislány azután felnőtt, derék sudár leányzóvá, Romosz uram, akinél zálogban maradt, beeszeretett, feleségül is vette volna, de akkor megjött ám az édesanyja. Nem felejtette el Zsuzsikáját, de nem ám. Termett már krumpli elég a földcsékén — itt a haszas, viszem a lányt.

Az élet pedig néha rádúpláz a legnagyobb mesemondóra is.

A gyerek végeit...

Pesterzsébeten a Török Flóris-utca végén, a villamos Pacsirtatelepi végállomásán a sarki cirkarkárusnál érdeklődünk Majorék felől.

— Aha, a gyerek végeit tetszik! Tessék csak itt egyenesen balra, és végig. A túlsó oldalról a negyedik, vagy ötödik ház. Nagyon szép, egészséges gyerek.

Pesterzsébeten majd mindenki ismeri egymást. Egy idegen keresi Majorékat? Tizen is ajánlkoznak, hogy elvezetnek. Egy fiatal lány magyarázza:

— Nem telnelek kérem egyebet, hiszen ismerjük mi őket.

Nagyon derék emberek, csak hát nincsen szerencséjük.

A kerítések mögül kutyák ugatnak ki s itt is, ott is nyílnak a kis kapuk.

— Valaki eljött a Majorék kislányáért...

— Így megy a hír szájról-szájra a Pacsirta-utcában.

A gyermek.

Ütött-kopott ház. Csapott fedelű. Kínese sines, csak úgy madzagra jár. Akik itt laknak, azoknak nem sok örömi valójuk van.

— Itt van éppen az asszony — mondja valaki.

Vannak velem már vagy nyolcan. Hátrahúzódnak. Az asszony — fiatal, ijedt szemű kicsi asszonyka — egy köre fektetett deszkán ül a vékonyka napon, ölében a egyekkel. Előtte a földön még egy gyerek játszik.

— Majorém — kiabál valaki a csoportból — a gyerek miatt jöttek.

Az asszony feláll és jön. Ugy hozzá a karjára a gyermeket, mint valami árut, portékát. Ránézem, megzavarodik s egy félszeg mozdulattal int a gyerek felé.

— Szép szöke kérem, tessék nézni olyan két szeme van, mint az apjának. A gyerek bámul riadtan és egy ösztönös mozdulattal odasimul az anyjához.

Ott állunk a sávár, csupasz udvaron, hátunk megett a sugdoló szomszédság és az asszony esendően a földet nézegetve felelget.

Nem tudunk, kérem, megéni, hiába.

Az uram kitanult cipész. Huszonhét esztendő. En is annyi leszek a tavaszon. De

nincs munkája, bizony már két esztendője nincsen.

Most újságot árul, avval keres valamit, de nekünknek az nem elég. Janika! Gyere csak!

A fűcska is odapöndörödi. Értelmes, nyílt arcú gyerek. All és néz.

— Ez már két és fél éves, kérem. Ha va, aki elváltatná a kicsit, hát nagy nyög esne le a nyakunkról. Mert akkor

én is munkábaállhatnék.

Vállalnék akármit, mosást, vasalást, takarítást, de két kicsi gyerekkel nem mehetek sehova. Ha valaki ezt a kicsit elváltatná, a nagyobbikkal csak elkínldnék valahogy.

Uri kisasszony is lehetsz.

Sírósan beszél már. A kicsi odasimul egészen az anyjához és kezeivel az arcát paskolja.

— Nem sajnál megválni a gyermektől? — Kérem szépen, mondja, tessék elhinni,

nagyobb rosszat teszek, ha itt tartom a nyomorúságban.

Aki örökbe fogad egy gyermeket, az tud is neki enni adni. Tessék elhinni, egész helyes úrigyerek lenne ebből.

Mosolyogni próbál, de nehezen sikerül, a szája sírásra görbül.

— Csak jó dolga legyen a Bözsikének — mondja —

nem bánom, ha nem is engednek hozzá soha

— és kibuggyan a könny a szeméből — mert hallottam, hogy vannak olyan emberek, de nem bánom, csak neki legyen jó dolga. Bizony — s megsimogatja lágyan a gyermek szöke fejét — én kisasszony is lehetsz még.

A piros függők.

A gyermek felnevet a simogatásra, gondtalanul. Fülében kis függők villannak meg. Pirosak. Az asszony látja, hogy azt nézem. Ujjai közé fogja a függőt. Én vettem neki, mikor született — elakad a hangja — és

nagyon szeretném, ha a fülében maradna akkor is,

ha ... elviszik.

A kapuig kísérnek, Janika paesit ad, de a kicsi elbukik az anyja nyakához, onnan pisog elő. Tiszta kék gyerekszemében ott ül az ijedség.

Vasárnap délután nagy résztvétel mellett temették el dr. Lakatos Gézá

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Dr. Lakatos Géza ügyvédet, fővárosi bizottsági tagot, a katolikus közelet régi kiváló harcosát vasárnap délután temették el a kerpesi-úti temetőben igen nagy résztvétel mellett. A gyászoló közönség nagy számában megnyilatkozott az a kivételes tisztelet, amelyet Lakatos Géza dr. iránt úgy a pátyársai, mint a keresztényszociális mozgalom vezérek és hadserege a főváros törvényhatóságának keresztény pártja és a katolikus sajtó mindig érzett. Lakatos Géza azok közé a kevesek közé tartozott, akik nem az összecimlás után lettek a keresztény politika szószólói, hanem már a békében is a keresztény vitélet között küzdöttek. Pályája igen fényes auspiciumok között indult meg. Ő volt az első olyan sub auspiciis regis felavatott doktor, akinek

kettős jogi és államtudományi doktora volt.

Megérezvén, hogy a magyar jövőben a munkáskérdésnek minő jelentékeny szerepe lesz, végzettsége után bajorra Németország, Franciaországot és Angliát, mindenütt tanulmányozván a külföldi munkásmozgalmat, Mikor hazatért Magyarországra, Gieswein Sándorral keresett összeköttetést, aki akkor kezdte felhívni az ország figyelmét a munkásmozgalom fontosságára. Csakhamar meg is alakult az első keresztény munkásszervezet, a Józsefvárosi Keresztény Munkásegylet, amelynek vezetését mint ügyvezető elnök Lakatos Géza vette át.

Ő dolgozta ki a keresztényszocialista programot is, amely demokratikus szemlével nemcsak a munkásság, hanem az intelligencia körében is nagy feltűnést keltett.

Ennek a programnak alapján indult meg Magyarországon a keresztény munkásszerveződés, melynek eredményeképpen az 1910-i nagy nemzeti akciónak részt vett a keresztény intelligencia is s

két évvel utóbb megalakult az önálló keresztényszocialista párt,

amelynek Lakatos Géza dr. ügyvezető elnöke lett.

Glattfelder Gyula csanádi püspökkel együtt Lakatos Géza volt újjászervezője a Szent Imre Körnek s egyik alapító tagja az első Szent Imre Kollégiumnak, továbbá az egyetemi Kongregációnak és a Szent Imre Körben alakult keresztényszocialis ügyosztálynak.

Tagja volt ezenkívül a katolikus Kongrua-Tanácsnak, a Pázmány-Egyesület választmányának és ügyvezető elnöke az Apostol Nyomdártnak.

A proletárdiktatúra bukása után ott volt a keresztény politikai mozgalom szervezésében. Fővárosi bizottsági taggá választották s azóta a keresztény párt keretében rendkívül értékes munkásságot fejtett ki a főváros törvényhatósági közgyűlésein. Közbecsüléstől övezett alakjának említsa súlyos vesztesége a magyar katolikus közéletnek.

A vasárnap délután négy órai temetésen a gyászolók sorában ott volt Haller István volt miniszter-országgyűlési képviselő, Huszár Károly, a Társadalombiztosító Intézet elnöke, dr. Sinócz Jenő polgármester, dr. Czettel Jenő, a képviselőház alelnöke, Hedry Béla tábornok, Andorcsa Károly nyugalmazott főkapitány helyettes, dr. Petrovics Gyula, Szilágyi Lajos, Fröhrt Mátyas, Lázár Miklós, Platthy György, dr. Bródy Ernő és Fábri Béla országgyűlési képviselő, dr. Wolkenberg Alajos, a Pázmány Péter Tu-

A közelemény.

A villamoson is beszél a dolgot. Egy nek zubbonyos ember mondja, hogy

a Majorék Bözsi-kéjét az újságban hirdetik.

— Hát bizony — azt mondja — mit csináljon, S gondolkodik rajta, hogy vajon tényleg mit is csináljon szegény Majorém — hát — s megvonja a vállát, a gyerek csak jön, jön, még

szídják is a népet, hogy nincs elég gyereke, azután kenyér az meg nincsen.

Szép szóval nem lakik jól a gyerek.

S ráhümmögnek körben — hát avval nem... azon nem hízik fel.

Csend. A kocsi belsejében egy asszony ül Karján kékszalagos, csipkés pólya, a pályában egy fekete szemű fehér gyerek. Az asszony nem szól bele a vitába. Csendesen ül. A szeme sarkában egy-egy ragyogó könnyesepp. A gyerek felé hajlik és megigazítja a takarót.

dományegyetem prorektora, Tabódy Tibor országgyűlési képviselő, dr. Berezel Jenő alpolgármester, Pirell Győző, Edes Endre, Till Antal, Liber Endre, Lobmayer Jenő fővárosi tanácsosok, Kossalka János dr. és dr. Bonkó Sándor egyetemi tanárok, Székely János v. államtitkár, dr. Haller József, Szabó József és Dérányi Ferenc v. képviselők, a Központi sajtóvállalat képviselőiben Baranyay Lajos kormánytanácsos és Berkes Róbert, a Központi Sajtóvállalat lapjainak igazgatója, dr. Krucsay Bayer Antal svéd konzul, Szigeti János felsőlégi tag, a Községi Takarékpénztár igazgatója, dr. Bonta Károly ügyvéd, dr. Bednárz Róbert és Bliesner Ágoston apátlépcsősök, dr. Krizs Árpád, rókusai plébános, dr. Miklós Ferenc, Szepesi Albert, dr. Bieber József, Nagy Ferenc fővárosi bizottsági tagok, dr. Marcell Mihály egyetemi tanár, dr. Szöke Gyula ügyvéd, felsőlégi tag, dr. Gálly Nándor MÁV főfelügyelő, dr. Krymild Ottó érseki főbiztos, dr. Buránski Gyula kormánytanácsos, Eperjessy Károly nyugalmazott főkapitányhelyettes, Frucht Ede szerkesztő, a Pázmány Egyesület titkára, Ember Károly lovag főigazgató, Urbányi C. József igazgató, Török Kovács Hermin írónő, Müller Antal fővárosi bizottsági tag, Glatz József a VII. kerületi r. kat. egyházközség elnöke.

Zászlók alatt testületileg jelent meg a Katolikus Népszövetség, a Keresztényszocialista Egyesületek, az Americana, a Keresztény Iparosok Szövetsége, a Katolikus Tanítók Egyesülete, a Katolikus Házasszonyok Szövetsége, az Országos Katolikus Szövetség, a Szent Rókus Egyházközség stb.

A temetési szertartást dr. Csizsárik János v. püspök, pápai protonotárius végezte nagy papi segédlettel. A szertartás végeztével az Operaház énekkara énekelt, majd a Keresztény Községi Párt és az elhunyt barátai nevében dr. Miklós Ferenc fővárosi bizottsági tag mondott búcsúztatót. A holttestet ezután kivitték a sírhoz, dr. Gieswein Sándor pápai prelátnak, a keresztényszocialista párt egyik megalakítójának sírja közelébe, ahol a Keresztényszocialista Párt nevében Szabó József velt nemzetgyűlési képviselő búcsúzott el a halottól, dr. Balán Ferenc a szent Rókus egyházközség kebelében egyesült egyesületek nevében mondott meleg szavakat, végül Dvihalj Gyula a keresztényszocialista szakszervezetek nevében mondott utolsó „Isten Hozzá”-ot. Ezután elhantolták a koporsót s a gyászolók elérkezéskor váltak meg dr. Lakatos Géza sírhelyétől.

STEINSCHNEIDER

73 év óta fennálló
ágyneműgyár

átszervezés után paplanait, matracait

minőségben:

magasan fent

árban

mélyen alant

árusítja

Váci-utca 28, Király-utca 72

E heti occasio: 200 drb virágos
satin paplan ajándékban

Rejtpejcsli

Az egész igazán úgy kezdődik tulajdonképpen, mint egy amolyan vasúti anekdota: hogy egy kupéban együtt ültek egy angol, egy francia, meg egy német, azután így — meg amúgy, meg hogy kártyáznak a vonaton két skót, egyszerre csak beszáll egy zsidó és azt mondja, stb., stb. . . .

De ez más . . . ó Istenem, — hiszen ha valahol egy vicinális vonalon történik, észre sem veszem, vagy személyvonat másodikon mondjuk, De express első történt és ez borzasztó!

Az express a keleti pályaudvarról indult ezen a reggelen is mint máskor, vidáman és büszkén s azzal az eltökéltséggel vett svungot, hogy majd csak Párisban lélegzik egy nagyot. Adog meg, meg-megáll ugyan, hogyne, itt-ott rövid percekre, de aztán majd csak Párisban! A vörös bársonypárnák között — abban a bizonyos kocsiában — itt-ott a zsinórozás kis fészkeiben egy-egy csöpp nyugati levegőt volt még és most a zökenőre elszórt a többi között.

A fülkében egy úr ült és az Ullstein magazinját olvasta látható érdeklődéssel. Köszöntem, Mire illett? Úr kinézett a szemüvege mögül és értelmesen azt mondta: Gut Morgen, Utánam egy magas, terd-nadrágos, öszes bécsi következett — németül köszönt, visszaköszöntünk — és ő is berendezkedett, Szénet, Kockás utisapkás szöke fiatalember bukkant be, rápillantott az Ullstein magazinjára, meg a terdnadrágra és köszönt. Németül köszönt, de észrevehetően angol volt, amint ez később az újságjából ki is derült. Voltunk tehát idáig négyen.

Az utolsó pillanatban — lent a kalauz már a szájhöz emelte a sípot — megérkezett az ötödik utas. Nagyon magas volt, vállas, szőkés sertebejjussal, bőrkabátot és rejtpejcslit viselt és vidéki színpadokon megátalkodott műkedvelők mai napig is ilyenek játsszák meg a nyugalmazott huszárkapitány, földbirtokos, Különbem mit lehessen tudni, úgy lehet ilyen. Szóval az idegen megállott a fülkeajtóban és nyugodtan, hidegen végigérté valamennyiünket. Félállal meg állt volt, Az Ullsteinos felpislogott, a másik német várakozóan nézett rá, az angol már bölintani akart. Most belépett, Nem köszönt! A háta megett egy borotvált arcú keménykalapos ember jött, egy típikus vigjátéki inas. Még bakompártia is volt — és mindez nem anekdota, beszélgetésváramom mondok, így történt. Az úr hátrafordult, félállal és azt mondta, ránk nyújtunk utalva egy rövid mozdulattal: — Mindenütt ennyi ember van?

Mire a bakompártos:

— Ó másutt még több Meltóságos Uram! — és kis sárga bőrdönt helyezett el a hátában és újságokat.

Az úr pedig sarkonfordult, a rejtpejcsli-val a nadrágjára vert snájdigul és azt mondta:

—Nál! Mindegy — és eltűnt az étkező kocsi irányában.

Kérem igazán nem affektálásból mondom, de . . . de . . . Mit de! A piros bársony diványokon hófehér csipkével kirakva ott ragyog „Est” Paris . . . Gare d'Est . . . Oda fog bejutni ez a kocsi. . . És a kis táblák, térképek fennen fittogtatók az utat; Budapest, Keleti p. u. Hegyeshalom, Wien Ost, Wien West, Salzburg, Innsbruck, Buchs, Zürich, Basel, Aulhouse, Belfort, Paris! És üveg alatt szerte . . . a nancy-i Neptunforrás . . . Cathedrale de Rheims . . . Jardin des Plantes, Paris . . . és négy ember ül itt . . . három; hát én nem számítok, egye meg a fene, én idevalósi vagyok, edzve vagyok, De a három idegen, akik köszöntek, sőt nemcsak hogy köszöntek, de az egymás újságjáról testek le, hogy milyen nyelven köszönjenek és akkor az ötödik, aki rejtpejcsli — ó, még mindig rejtpejcsli! — és az a-t á-nak mondja — nál! mindegy, így — és csapok és nem köszön. Szerettem volna mondani neki:

— Meltóságos uram — sügva —, méltóságos uram, tessék szíves jenni köszönni! — de féltem, hogy pofonüt, igazán.

Hiszen lehet, hogy az a német „csak” valami vigé és az értelmisége nem terjed túl az Ullstein magazinján, lehet, hogy az a másik német „csak” egy tanulmányúton levő tisztviselő, lehet, hogy az angol „csak” egy tanár, hiszen olyan egyszerű emberek léteznek, nem csodálatos? Magam például amolyan firkász vagyok; vannak egyezsűrű és bővíttel mondataim, van szemüvegem és van zsiltepengém, amivel a ceruzát hegyezem stb., viszont nincs rejtpejcsli. De azért mégis, Meltóságos Uram — most magunk között vagyunk — nincsenek itt se a németek, se az angol és megmondhatom — illett volna köszönni!

Török Sándor.

A Nemzeti Bank üdvözlő a kormányzót, A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa február 22-én déli 12 órakor tartott ülésében elhatározta, hogy nagybányai vitéz Horthy Miklós urat, akinek kormányzósága alatt nyerte a Bank első szabadsalmát, Magyarország kormányzóává választásának tiszteletképpen hódoló felirattal üdvözl.

Betiltották a nagykanizsai szociáldemokraták Somogyi-Bacsó-émlékünnepét

Nagykanizsáról jelentik: A nagykanizsai szociáldemokrata párt vasárnapra nagy-szabású Somogyi-Bacsó emlékünnepélyt szervezett, amelyre meghívták Bárdos Ferenc képviselő, fővárosi bizottsági tagot is, a rendőrség azonban az ünnepség megtartására az engedélyt megtagadta. A párt az utolsó pillanatban telefonon értesítette Bárdost, hogy az ünnepély elmarad.

Autót loptak a Décsi-mozi előtt

Az utóbbi napokban tömegesen érkeztek autók és motorkerékpárolásokról bejelentések a lökőfényűre. A feltűnően összehangolt lopások végül is arra kényszerítették a rendőrséget, hogy kék detektívcsaportot állítson fel, amelynek tagjai fokozottabb módon vegyék fel a küzdelmet az autó- és motorkerékpártolvajokkal szemben.

Meg a rendőrség eredménytelenül hajszolta a közlekedési járművek vakmerő tolvajait, azok tovább garázdálkodnak. Bontó munkát bírád, a Naphegy-utca 2. sz. alatt lévő, vasárnap bejelentette a főkapitány, hogy

a Décsi mozi előtt ismeretlen tettes elhajtotta Bp. 25-217. rendszámú 4 ülésű autóját.

Fegyveres merénylet a szombathelyi gyorsvonat ellen

Nagykanizsáról jelentik: A szombathelyi gyorsvonat ellen ismeretlen tettesek merényletet követtek el Szombaton délután, mikor a gyors menetrendszerűen kintott a nagykanizsai állomásról, alig ért a ma-lorokig, a bokrok mögől lövés dördült s a golyó átfúrva az utolsó harmadik osztályú kocsi egyik ablakát, a pia-lonban megakadt.

A merénylet érthető nagy pánikot keltett az utazóközönség körében, azonban a vonat nem állott meg, mert a személyzet közül a lövés pillanatában senki sem tartózkodott a közelben, a vészjelzőt pedig nem rántották meg. Mikor a vonat Szombathelyre érkezett, azonnal jelentést tettek az esetről s

az állomásközbiztség telefonon értesítette a kanizsai rendőrséget. A rendőrség szerint a merényletet két bűnelkövető követte el, akiknek kilétét még nem sikerült megállapítani. A nyomozás eredményes folyik.

Megfellebbezték a nagykanizsai választások eredményét

A Magyar Hétfő tudósítójától. — Nagykanizsa, 1930 febr. 23. A közelmúlt napokban zajlott le Nagykanizsán a városi választás, amely az új rendszer embereit vitte diadalra. A bukott ellenpárt vezetői azonban nem hajlandók megnyugodni a választás eredményébe s bár a tisztújítás fellebbezési határideje február 25-én jár le, már is panaszos beadvényt intéztek a polgármesteri hivatalhoz, amelyben a február 10-i tisztújító közgyűlés határozatait az 1929. XXX. t.-c. 47. §-ának alapján megfellebbezik és arra kérik Zala vármegye törvényhatósági kisgyűlését, hogy a február 10-i tisztújító közgyűlés határozatainak megsemmisítésével írjon ki új pályázatot és rendelje el újabb tisztújító közgyűlés megtartását. Indokolásában a beadvány azt állítja, hogy a választók nem jelölték ki bizalmiférfiakat, amit elmulasztott a közgyűlés vezető alispánja is, holott a választás jegyzőkönyvében két bizalmiférfiának kellett volna aláírnia. A törvény értelmében tehát az egész választási eljárás törvénytelen s ennek következtében megsemmisítendő. Sételmezi a beadvány azt is, hogy a választás során valamennyi érdekelt tisztviselő leszavazott. A város vezetői körében a beadványt erőszakolt és hiábavaló kísérletnek tartják. Általános az a nézet, hogy a törvényhatósági kisgyűlés a beadványt el fogja utasítani.

5 PERC ALATT

TELEPES KÉSZÜLÉKET ÁTALAKITJA HÁLOZATIVÁ

A PHILIPS

MODERNIZÁLÓ DOBOZ

Forduljon Radiokereskedőjéhez leírásért

Egyetememes építőipari nagygyűlés a régi képviselőházban

Adja az állam a másodhelyű kölcsönt, hogy az építkezés megindulhasson — Az iparosság a közüzemek ellen

A Magyar Hétfő tudósítójától. — A Budapesti Építő Iparosok Ipartestülete vasárnap délelőtt a régi képviselőházban országos nagygyűlést tartott amelyen az építő iparral kapcsolatos iparok szervezeti is képviseltették magukat. Az előki megnyitót Pucher István építőmester, az Építőmesterek Ipartestületének elnöke mondotta. A közös baj, — fejtette — az ipar pangása és a kereső népesség kényszerű télenessége hozta össze a nagygyűlés közönségét, amely

bajainak orvoslásként semmi mását nem kér az államtól és a hatóságok mint munkát.

Az építőipar helyzetét Farkas Elek, a Budapesti Építőmesterek Szövetségének igazgatója ismertette. Ugyancsak ő tervezte be azt a határozati javaslatot, amelyet a nagygyűlés a kormány elé terjesztett. A gazdasági depresszió, — mondotta az előadó —

legsomorúbb hatása az építőiparban nyilvánul meg.

Ez és a vele kapcsolatos negyven iparág a megsemmisítés veszélye előtt áll. Az építkezés megindítása, szerinte, csak úgy sikerülhet, ha Németország és Ausztria mintájára

az állam vállalja, hogy a bankok által adott elsőhelyű kölcsön után másodhelyű kölcsönt folyósít,

ahogy azonban, hogy annak kamatterhéét 5-6 százalék erejéig maga viselje. Ilyenformán az állam támogatása az építkezés kamatterhéit leszállítja, a lakástermelést és a lakbéréket olcsóbbá teszi. Számítása szerint

évi négyezer lakás termelése esetén az államnak mintegy 24 milliót kellene folyósítani másodhelyű kölcsönre és ha ennek kamatjából 5 százalékot vállalna, az a költségvetésben évenként mindössze 1.200.000 pengőt jelentene,

amit a magyar állam is elbír, ha Ausztria elbírja. Kívánja az átrai illetékek törlesztését azon telkek részére, amelyek két éven belül beépülnek. Az építési anyagok tartózkodásának leszállítását, a telkeknek kisebb parcellákra való osztását, az állam s város saját építő tevékenységének megszüntetését, valamint

köz munkák megindítását a közszállítási szabályzat pontos betartásával. A határozati javaslathoz a tervező építész részéről Császár Ferenc, a Magyar Mérnök és Építészegylet elnöke, a rokon szakmák nevében Nagy Antal, az Asztalos Ipartestület elnöke, a vidéki iparosság részéről Tóth Lajos, debreceni építőmester, a gyáriparosok nevében Vida Jenő felsőházi tag, a kereskedők nevében Balkányi Kálmán, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés igazgatója, a kereskedelmi és iparkamarák nevében Bittner János szóla-ait fel. Valamennyi felszólaló a saját érdekeltsége szempontjából egészítette ki az előadó beszédét s hozzájárult a határozati javaslat felterjesztéséhez. A javaslatot népes küldöttség fogja átadni dr. Wekerle Sándor pénzügyminiszternek.

Kiss Béla, a cinkotai tömeggyilkos, állítólag egy lyoni gyárban dolgozik

A Magyar Hétfő tudósítójától. — Emlékeztet az a borzalmas gyilkosság-sorozat, amely tízenyolc évvel ezelőtt tartotta izgalomban Cinkota lakosságát. Egy Kiss Béla nevű munkásról kiderült, hogy

nőket csalt házába, azokat sorra meggyilkolta, holttestüket összegyömöszölve hádoghordókba forrasztotta s a hordókat elásta.

Még mielőtt a szörnyű gőszített teljes nagyságában kibontakozott volna, Kiss Béla eltűnt Cinkotáról s hiábavaló volt az egész ország rendőrségének és csendőrségének nyomozása, a gonosztevő nem került kézre. A rendőrség érintkezésbe lépett a külföldi rendőrhatalóságokkal is, amelyek ugyancsak nagy apparátussal kutatták a sokszoros gyilkost s időnkint fel is merült egy-egy hír, hogy

Kiss Bélát hol az idegen légióban, hol másutt látrák

de a vége mindig csak az lett, hogy a nyom tévesnek bizonyult. Most úgy látszik, Kiss Bélát mégis csak utoléri a büntető igazságszolgáltatás keze. Egy Lyonban dolgozó magyar munkás levélben arról értesítette a sárvári csendőrséget, hogy egyik lyoni gyárban, ahol maga is

dolgozik, minden kétséget kizáróan felismerte Kiss Bélát.

Gyanúja már azért is alapos, mert annak idején ő Kiss Bélával egy helyen kereste kenyért, gyakran volt vele együtt. Az állítólagos Kiss Béla természetesen kézzel lábban tiltakozott munkástársa feltévése ellen, de

a munkás nem hagyta annyiban a dőgot.

értesítette a sárvári csendőrséget, ahol egy rokona is csendőr.

A sárvári csendőrség nem tartja lehetetlennek, hogy csak otromba tréfáról van szó, mégis a lyoni levelet megküldte a cinkotai kapitányságnak s felkérte, hogy a lyoni hatóságoknál azonnal tegye meg a szükséges intézkedéseket.

A legközelebbi napokban kiderül, hogy a lyoni munkás megállapítása helyes volt-e, vagy csak egy hasonlóarcú ember ejtette őt évedésbe.

Enyhe, derült idő várható

A Meteorológiai Intézet jelenti: Nap-pal enyhe, inkább derült és száraz idő, gyengébb éjszakai fagyokkal.

SZÁMSZERŰ ADATOK A GYENGÉBB NEM SORSÁRÓL

Budapestena legtöbb elválás tíz-tizenötévi házasság után történik

Legtöbbször a férfi a vetkes — Az öngyilkosok között több a nő, mint a férfi — A nők helyzete az iparban

Illyefalvi I. Lajos könyve a budapesti dolgozó nőkről

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Tagadhatatlan, hogy a statisztika száraz tudomány és inkább csak azokat érdekli, akik szakszerűleg foglalkoznak vele. Szóval röviden:

statisztikát a statisztikusok maguk olvasnak.

Ma azonban, amikor minden tótárgast áll és semmi még véletlenül sincs ügy, mint volt „azelőtt”, — a statisztika egyre fontosabb lesz. A táblázatoknak egy-egy száma olyan csomókat bogoz ki és magyaráz meg világosan, amelyeket egyébként ha ábrákon keresztül lehetne magyarázni. A statisztika ezt egy számmal ki tudja fejezni.

„A dolgozó nő Budapesten” dr. Illyefalvi I. Lajosnak a Fővárosi Statisztikai Hivatal igazgatójának vaskos kis könyve több, mint négyszáz oldalon keresztül sűrű számoszlopokban tárja elénk ennek az egyre növekvő rétegnek,

a dolgozó nőnek

helyzetét. Néhány adatot ragadunk ki a számok tömkelegéből, néhány olyan adatot, amely nemcsak a szakembert, de a laikust is érdekli.

Válások

Jellemző, hogy míg 1923-ban 10.960 menyasszony közül 8363 volt eltartott és

2597 kereső,

addig 1928-ban 10.894 közül csak 7260 volt eltartott és

3634 kereső.

Egy jól összeállított táblázatból megtudjuk azt is, hogy

1928-ban összesen 1783 válást mondtak ki Pesten.

A legtöbbben válnak tíz-tizenöt évi házasság után — kétszázhatvan ketten — a legkevesebben húsz-huszonöt évi házasság után — hatvanan — de még huszonöt együtt eltöltött év után is válnak hatvanöten.

Egy évi házasság után nyolcvanvan váltak el.

A válások kétharmadrészeben a férj vétke miatt állapították meg.

Születések, öngyilkosok

A születések száma csökken. Míg 1919-ben születtek

19.488-an,

addig 1928-ban csak

17.137-en.

A törvénytelen születések száma 1919-ben 3910, míg 1928-ban csak 3290.

1925-ben minden Budapesten

munkát kereső 100 férfire esett 132

munkát kereső nő. 1928-ban minden 100 férfire 124 nő.

Az öngyilkosok statisztikája is egyre terjedelmesebb lesz és itt is vezetnek a nők. 1921-ben minden 100 öngyilkosságot megkísérlő férfire esik 117 nő, míg

1928-ban minden 100 férfire 140 nő.

Az öngyilkossági kísérletek száma 1925-ben 1546. 1928-ban pedig 2404.

Egyetemi hallgatók

Az egyetemi hallgatók egy része tanulmányain kívül kenyerét is megkeresi. Van köztük olyan, aki a munkaadójánál lakik,

igen sok az albérlő és akad ágybérlő is.

A statisztika 15 olyanról tud, aki

nem reggelizik

és 26 olyanról, aki szobáját nem fűti.

A nők az iparban

Az ipari munkások hetibére 17—26 pengő közt váltakozik, de van köztük olyan, aki csak

7.64 pengőt keres hetenkint.

A fővárosi közüzemek munkásnői között is van olyan, akinek az órábéré 15 fillér.

Az ipari tisztviselők átlagos havi fizetése 140 és 230 pengő között van. A főváros területén összesen 522.539 nő él, tehát

a lakosságnak 54.4 százalékát teszik.

Ezek közül

választójoga van 115.490-nek.

A 191.022 férfivel szemben.

Jellemző a kereseti viszonyokra az, hogy míg a vas- és gépiparban a munkások átlagos órábéré

1918 októberében 64 fillér volt, addig 1928 októberében csak 43 fillér.

A sportoló nő

Érdekes a sport fokozatos térhódítását figyelni a statisztika adataiban. A magántisztviselők közül 1768-an rendszeresen sportolnak.

A legtöbbben, 1158-an úsznak.

Számszerűleg ezután a teniszezők következnek és a korcsolyázók; 523-an. Az evezősökre esik 446. De

igen sokan atlétizálnak, síelnek és vívnek.

A közszolgálati nőalkalmazottak száma 5752. Ezek közül 3081 tisztviselő.

A háztartási alkalmazottak közül 1796 anallabéta.

Bomlás előtt áll a magyar futballsport

A végsőkéig kieleződik a harc az amatőrök és profik között — Átcsap az anarchia a pályákra is

Az elmúlt héten folytatódott a bíróság előtt az a monstre bünpér, amely egy hírlapíró és a Profeszionalista Labdarúgók Szövetsége főtákarát állította szembe egymással. A vád és a védelem tanuinak izgalmas harcát, minthogy még elintézetlen ügyről van szó, nem ildomos bolygatni.

Annál inkább érdemel azonban nyilvánosságot a kulisszák világa, a mult sötét, ismeretlen részletei amelyek ezt a labdarúgósportra mindenképpen káros, ha nem végzetes ügyet a bírósági tárgyalásig érlelték.

Mert itt nem egyének magánügyei szerepelnek. Itt elvek, rendszerek vívódnak a maguk szörnyű csatáján s

a háttérben megajapul mindennek okozója, mindazok büne, akik közrejátszottak abban, hogy az ellenzék nyilvánossága, a független sportsajtó legnagyobb értéke a konkurrenczia tulajdonába menjen át.

Ez a magja ennek az egyre dagadó bünpérnek, amelyről ma még sejtetni sem lehet, hogy — hol áll meg s kit hogyan talál meg.

A vég kezdete

Jó néhány esztendeje anna, hogy a piacot domináló két sportlap között végsőkéig kieleződött a helyzet. Az egyik oldal a futballsport érdekeiért szállott síkra, a másik az atlétika oldalán állott. Akkoriban a két sportág vezetői csöndes, de szívós harcot folytattak egymás ellen. A futball a plebs, az atlétika a patriciusok sportjának számított. A két lap között dúló nehéz harcot nyílt fegyverekkel nem tudta egyik fél sem eldönteni. Következett tehát a Szent Szövetség, amelynek kamarillája elintézte a kérdést:

egyik napról a másikra közös tulajdonosa lett a két lappnak s a régi csaták régi embereit kidobálták a régi lap mellől.

A sportsajtó hatalmas nyilvánossága tehát egyetlen központi irányítás alá került. A megerősödött és kontroll nélküli álló győzelmes frakció szabadon diktálhatta az iramot és érdekükörébe vonzotta mindazokat, akiknek a futball — az életbeléptett profeszionalizmus folytán — üzlet lett. Ezzel párhuzamosan az is természetes, hogy az atlétika árván maradt, mert az üzlettel módosított futball új belátásra kényszerítette az atlétika korábbi védelmezőit

A lapjától megfosztott régi gárda még egyszer megpróbált tűzbe indulni, de ismétlődött az eset:

három hónapi munka után a vállalkozó megszüntette az új lapot, ugyanakkor azonban megkapta a régi lapok közül az egyiknek előlási munkáját, sőt ahogy akkoriban sujtogták, ezenfelül még tetemes készpénzt is.

Az ellenzék tehát ismételtelen elnémitották.

A korlátlan hatalom kétélű politikája

A labdarúgás életében közben hatalmas változások mentek végbe. A kényszerből bevezetett profeszionalizmus ezer új problémát hozott, de mert nem volt ellenzék, mehetett minden úgy, ahogy azt a hatalmasok jónak látták. Tűzzel-vassal folyt a régi gárda irtása s közben — hatalmuk teljében — elveszítették szem elől a józan mértéket, az általános érdekeket. A visszahatásnak tehát el kellett következnie.

Amihez a szaksajtónak nem volt egyetlen szava sem, azt végre tollra vette az egyik napilap

és megindult a lavina. Megvadtak a Profeszionalista Szövetség főtákarát. A főszövetség egy ügyes taktikájú határozatával kényszerítette a perre a megvadt főtákarát és szövetségét s így nyilvánosság elé került sok olyan adat és vélemény, amely különben sehogy sem kerülhetett volna szóba. Már-már úgy látszott, hogy sikerül az ügyet békés nyilatkozatokkal elintézni, amikor az egyik sportlap ennek bejelentése kapcsán olyan kommentárt fűzött ehhez, hogy minden békés elintézés meghiúsult. Az emberek egész tömegét állították és állítják szembe egymással most már s

a kicsinek indult ügyből az ösztönök, érdekek, ellentétek és ellenségek hatalmas harca kerkekedik elő.

Az elmúlt tárgyalás követően például egyazon neves sportklub két vezetőtagja majdnem a tetlenségig menően „rúgta össze a patkót”. S ez mind csak a kezdet a nagy színjátékban. A vezetői harca szükségképpen átterjed a közönségre, a drukkerék közé. Az egyik nagy pálya vezetője már most kijelentette, hogy

szörnyű idők következnek s nem hiszi, hogy a pályákon a rendet a tavasz folyamán fenn lehet majd tartani.

Az úszítás napról-napra folyik. Nincs gát, nincs ellenzék, nincs nyilvánossága a józan hangnak. A feje tetején áll minden s sport nemes vetélkedése aljas ösztönök kielégülési formáira felé zülük.

S közben pedig előkerül a futball minden szemessége, olyanok is, amelyeknek a közérdek miatt nem nyilvánosság előtt kellett volna — mosásba kerülniük. A lavina elindult s most már nincs megállás. A profik és az amatőrök oly élesen kerültek szembe egymással, hogy ezt csak és kizáróan alapszabály módosítással fogják elintézni. Az alapszabály módosítása viszont csak az lehet, hogy

a profi menedzsereket kizárják a szövetségi vezetéstől és a vezetést amatőr kézbe adják.

Ezen a ponton pedig megbukhatik az egész magyar futballsport, mert a végsőkéig menő ellenállás a profik részéről szinte magától értetődő.

A most egyszerre kitört fekély természetesen csak annak tudható be, hogy nem volt ellenzék, amely a kártékony momentumokra egyenként, sorban, folyamatosan hívta volna fel a figyelmet s alkalmat adott volna a fokozatos orvoslásra. Most a futball minden mikrobája egyszerre lett virulens s nagy kérdés, hogy a megindult bomlást kibírja-e a szervezet.

H. Z.

Rádió

Ismét reklám a Studióból

Az elmúlt héten megemlégtünk azt a jelentős hibát, amelyet a Studio reklámanyag közvetítésével követett el. Véleményünk szerint a reklámok a mikrofon elé való vonulása végzetes lehet arra a kultúrmisszióra, amely Magyarországon a rádióra hárul. Most újabb reklám közvetítéséről számolhatunk be. Ez sem akart a közvetlen elője mögött maradni és szintén három órán át vette igénybe a mikrofont. Ezúttal

matiné mezébe öltöztették s a Studióhoz közelálló rádiólap érdekeit szolgálta.

Kizártak tartjuk, hogy ezt a matiné megismételjük a — konkurrenczia érdekében. A reklám tehát nemcsak reklám, hanem ezen túl egyoldalú, kizárólagos reklámja annak szolgálatában állott s a malám is volt. A matiné minden egyes tíné közönségén kívül a mikrofont át valamennyi előfizető hangszórójába, vagy fejhallgatójába eljuthatott. Ennek jelentőségével pedig mindenki tisztában lehet. A jelzett lap érdekeit azonban ezenfelül még sok más formában is szem előtt tartja a Studio. A mit üzen a Rádió című hetenként visszatérő lelki kalauz egyetlen esetben sem mulasztja el a lapra a figyelmet felhívni. A „hírek” közé is minduntalan „becsúszik” egy-egy elfogulatlan dicséret, de az egyéb állandó jellegű közvejtések is kizárólagosan a lap útján közlik írásbeli közleményeiket. Szóval és röviden: pompás szervezet és propaganda áll rendelkezésére a Studio házi lapjának.

A kérdés most már csak az, hogy vajon hol a határa a reklámközvejtéseknek s vajon az előfizetési díjak ellenértéke volna ez is?

A hétfői műsor:

9,15: A rádió házikvartettjének hangversenye. — 11,10: Nemzetközi vízjelő-szolgálat. — 12,00: Déli hangverszó, időjárásjelentés. — 12,35: Hírek. — 1,00: Időjelzés időjárás és vízállásjelentés. — 2,30: Hírek, élelmiszer árak. — 3,00: Pici árak és árcílyam hírek. — 4,00: Asszonyok tanácsadója. — 4,45: Időjelzés és vízállásjelentés. — 5,10: Tót-magyar nyelvtanítás. — 5,40: Vargha Imre magyar nótákat énekel Kurini Simi és cigányzenekarának kíséretével. — 6,40: Német nyelvtanítás. — 7,20: Grammfónhangverseny. — 8,30: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Földessy Arnold gordonkaművész. — 9,15: A rádió házikvartettjének hangversenye. — 9,30: Hírek. — 10,00: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye. — 11,15: Bachmann-jazz. Telefon Hírmondó: A műsor azonos a rádió műsorával.

Varrógépek, kerékpárok, gramofonok
Lengyel Gépáruházban, VI, Jókai ucca 1

Részlet előleg nélkül. Szabás-hímzés tanítás díjtalan.

A VILÁGHÍRŰ BENZ—MERCEDES-TIPUS GYÁRTÁSÁVAL NAGY SIKEREKET ARAT A MÁVAG

Az állami gépgyárak autóbuszai megfőditették nemcsak a fővárost és a vidéket, hanem a külföldi szakértőket is

Az autóbuszforgalom rohamos emelkedése és a gyártás eredményének mérlegére büszke lehet az ország — A külfelkek gyaloglásra kárfoztatott népe is autóbuszjáratok beállítását sürgeti

Budapest székesfőváros folytonosan emelkedő idegenforgalma, továbbá világvárcsú jellege érdekében szükségessé vált, hogy a székesfőváros, a nyugati nagy metropolisok mintájára, maga is berendezkedjék autóbúszközlekedésre. Autóbúszokkal ugyanis a nagyváros megnövekedett utasforgalma gyorsan, megbízhatóan és kényelmesen bonyolítható le. Egy másik nagy előnye az autóbúszközlekedésnek az is, hogy

autóbúszokkal a kiépített utakon mindennemű újabb beruházás nélkül lehet közlekedni, ami lehetővé teszi, hogy oly városrészek is bekapcsolódjanak a mindennapi és közszükségletet jelentő forgalomba,

melyeknek közlekedése közúti vasút hiányában eddig nehézségbe ütközött.

Az autóbúszközlekedés problémái

Ezek a szempontok lebegtek a székesfőváros vezetőségének szemei előtt, amikor elhatározta, hogy az autóbúszközlekedést a székesfővárosban is meghonosítja. Az autóbúszközlekedés berendezése kezdetben sok nehézségbe ütközött s igen sok kívánni valót hagyott maga után. Tapasztalatokat kellett előbb szerezni a tekintetben,

hogy az egyes autóbúsztipusok közül melyek azok, amelyek az itteni forgalom lebonyolítására leginkább alkalmasak.

Továbbá meg kellett állapítani azt is, hogy mely útvonalokon van az autóbúszközlekedésnek a legfőbb szükségessége. A szerzett tapasztalatok szerint az autóbúszközlekedés berendezése szükségesnek és indokoltnak mutatkozott.

A fokozatosan növekedő forgalmi igények tökéletes kielégítése érdekében kívánatos volt, hogy csakis elsőrendű és abszolút megbízható kivitelű autóbúszok helyezessenek forgalomba. A székesfőváros hosszabb kísérletezés után

a világhírű Benz—Mercedes-típusú kocsikat

találta erre a célra legmegfelelőbbeknek.

A m. kir. állami vas-, acél- és gépgyárak igazgatósága

ezt a nagy gazdasági horderejű kérdést teljes egészében megértette s megszerezte a világhírű gyár autóbúszgyártására vonatkozó gyártási jogot. A vállalkozás teljes sikerét igazolja, hogy

az autóbúszforgalom különösen azóta lett igen számottevő s a közönség által kedvelt, mióta az állami gépgyárban készült száz darab csinos külsejű, kényelmes berendezésű, továbbá a főváros utcáinak színvonalát emelő jellegzetes fehér-kék színű autóbúszok megjelentek a forgalomban.

Megvalósult remények

Az autóbúszokkal való közlekedés máris megvalósította a hozzáfűzött reményeket. A közlekedés valóban szabályos, gyors és minden tekintetben kényelmes is. Különösen a teheresebb közönség kedvelte meg ezt a közlekedési eszközt, melynek

a villamosnál némileg magasabb viteldíjait a nyújtott előnyök fényében szívesen vállalja magára.

A magyar iparnak ez a kiváló sikere biztatólag hatott az összes érdekelt tényezőkre és az állami gépgyárban a gyártás azóta fokozott erővel a legmodernebb szeltemben folyik, úgyanyira, hogy

minden a németországi Mercedes-Benz művek vezető férfiái az állami gépgyárat és annak díszgyári testvérgyárat meglátogatták, a legnagyobb csodálkozással állták, hogy milyen hatalmas üzemekkel állnak szemben

és több ízben kifejezték őszinte elismerésüket a gépkocsi-osztályban és általában a két gyárban látott precíz munka és a racionális munkabesorolás felett. Az itt gyártott összes autóbúszoknak ugyanis

minden része, tehát a motor is, magyar gyártmány

és csak a világszabadalmat jelentő Bosch gyújtószervezet készült külföldön. Az állami gépgyárban látottak és tapasztaltak azután meggyőzték őket is, éppúgy, mint előttek már annyi más idegen szakembert arról, hogy

a m. kir. állami vas-, acél- és gép-

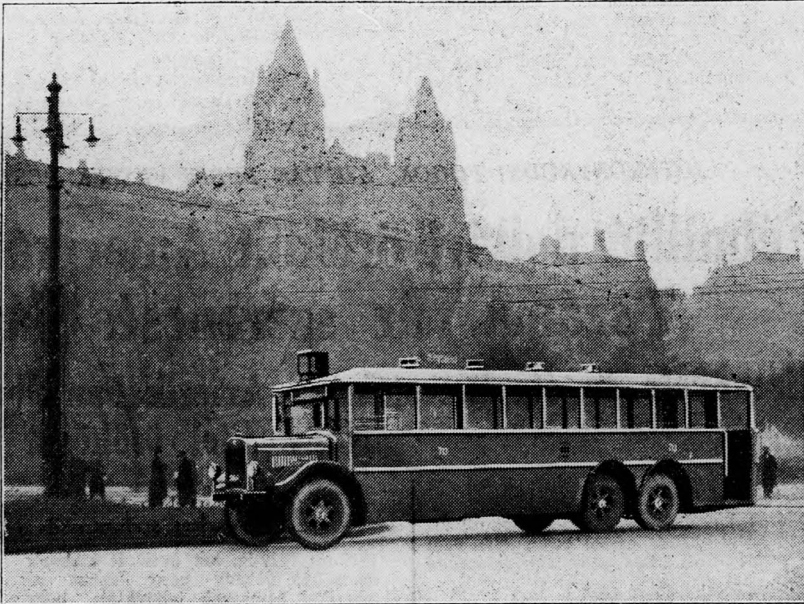
gyárak jogos versenytársai a nagy külföldi hasonló vállalatoknak és mellesleg azokra a művelt nyugati államokból időnkint beérkező megrendelésekre, melyekhez ezeket a gyárakat felkértesik

és amelyeknek szakszerű kivitele által dicősséget hoznak a magyar gépiparra.

ügynök az autóbúszforgalom és mennyire kifejezi magát.

Autóbúszjáratokat a külfelkekre!

Aránylag legmostohább viszonyok között élnek forgalmi szempontból

Az állami gépgyárban készült Mávag—Mercedes—Benz-típusú autóbúsz.

Különböző típusok

Sajnos, nálunk igen sokszor megcsik, hogy a nagyközönség nem ismeri saját értékeit és ez káros volt akkor is, amikor a székesfőváros által beszerzendő száz autóbúszról volt szó.

Ezek a fővárosi autóbúszok

háromféle nagyságban kerültek forgalomba.

A legkisebb típusú kocsikban 25 ülőhely és 11 állóhely van és ezek főként a Vár és Rózsadomb forgalmát bonyolítják le és ezért ezeket különleges szerkezetű fékkel szerelték fel. Az állami gépgyárban készült közepes méretű alvázakra 31 ülőhellyel és 12 állóhellyel felszerelt karosszéria került.

A karosszériák a világhírű Ganz-gyár kiváló készítményei.

Ezekből az autóbúszokból gyártották a legtöbbet — 45 darabot — mert

legalkalmasabbak arra, hogy keskeny utcákon is aránylag nagyszámú utast szállítsanak.

Nemrég helyezték forgalomba a nagy-típusú, háromtengelyes autóbúszokat, amelyekben 37 ülőhely és 17 állóhely van és amelyek imponáns nagyságukkal feltűnően keltenek a székesfőváros utcáin. Ezeknek szépségét, izléses voltát és példás konstrukcióját különösen azok méltányolják, akiknek módjukban van a külföldi nagy városok autóbúszait a budapestiekkel összehasonlítani.

Milyen autóbúszokat kíván a vidék?

Az állami gépgyárban a székesfővárosi autóbúszokon kívül

állandóan készülnek másfél tonnás, három tonnás és öt tonnás alvázú autóbúszok és teherautók is, amelyeknél különös tekintettel vannak a hazai útviszonyokra.

úgyhogy, azokkal a vidéken a legrosszabb utakon is közlekedhetnek és ezért nagy elterjedtségnek örvén.

Különösen szeretik a vidéken a másfél tonnás alvázra szerelt könnyű autóbúszokat, amelyek a mi viszonyainknak igen jól megfelelnek.

könnyű mozgásúak, aránylag kevés benzint fogyasztanak és üzembiztonságuk bármilyen más gyártmányjal szemben felveszi a versenyt.

Újabb vidéki városokban és községekben mindenfelé magánvállalkozók szerkeznek be ilyen MÁVAG autóbúszokat és mindjobban tudatára jönnek annak, hogy milyen hasznos szolgálatokat tesz a köz-

a főváros külső periferiájának lakói, akik távol a villamosközlekedéstől, hosszú gyalogutakat kénytelenek megtenni, hogy megfelelő forgalmi eszközöz jussanak. Mióta a fővárosban az autóbúszforgalom ilyen nagy lendületet vett, azóta

a külső városrészek lakói mind hangsúlyosabban követelik az autóbúszforgalomnak minél szélesebb körben való kiterjesztését.

úgy, hogy a főváros tanácsának ezekkel a jogos kívánásokkal sürögősen foglalkoznia kell.

Közgazdaság

A Leszámitoló-Bank közgyűlése

A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank folyó hó 20-án tartotta Madarassy-Beck Marcell dr báró elnöke alatt 60. rendes közgyűlést. A napirend előtt az elnök kezevel szavakkal emlékezett meg vel azelőtt, 1829-ben alapította meg a régi Pesten a C. J. Malvieux bankházat, mely Malvieux Keresztély Józsefről, ki 100 év-ből — nevezett halála után — 1869-ben részvénytársasági formában a mai Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank alakult.

Áttérve a napirendre, a közgyűlés az igazgatóság által előterjesztett 1929. évi mérlegét elfogadta és elhatározta, hogy a 2,556,693,23 pengőt kitevő tiszta nyereségből a 60. számú részvénytársaság alapján, 14 százalékos osztalék, azaz részvénytulajdonosok részére 359,734,862 pengőt kezdve beváltásra. A továbbá határozat szerint a tiszta nyereségből a rendes tartalékalap növelésére 200,000 pengő (tavaly

150,000 pengő), a nyugdíjartarték javára zuttal is 400,000 pengő, a báró Madarassy-Beck Miksa-utal javára 50,000 pengő fog fordítatni, míg 76,410,39 pengő az 1930. üzletév számlájára vezetetik elő. Hozzájárult a közgyűlés az igazgatóság azon javaslatához is, mely szerint a régi nyugdíjások részére folyósítandó nyugdíj értékelési arányszámát újból felemelték, ezáltal 60 százalékkal.

A közgyűlés folyamán Reichardt Emil részvényes a bank 60 éves, illetve a Malvieux-éra hozzászámításával 100 éves fennállása alkalmából üdvözölte az intézet vezetőségét és elismerő szavakkal emlékezett meg a jelenlegi vezetőségnek és elődeinek valamint az intézet kiváló tisztjairól ezen évüdek alatt kifejtett buzgó körültekintő és fáradhatatlan működéséről.

Végül a közgyűlés Stadlin Hermann dr a Schweizerische Volksbank vezérigazgatóságának elnökét, Guhl Oszkárt, Bauer Frigyeszt és Kádár Gusztávot az igazgatóságba és Fodor Jenő dr a felügyelőbizottságba új tagként beavasztotta.

Az érdekeltségek sürgetik az energia-törvény megalkotását

A kereskedelmi minisztériumban minap a minisztériumi referensek bizalmas értekezletet tartottak, amelyen maguk közt letárgyalták az energia-törvényről szóló tervezetet. A törvény megalkotása immár három esztendő óta húzódik, s bár az érdekeltségek régóta sürgetik, a tervezet nem került a képviselőház elé. Most végre a képviselőházban bejelentették az energia-törvény mellobbi nyilvánosságra hozatalát. Az érdekeltségek azt óhajtják, hogy minél előbb a törvénytervezet végleges szövegét a kormány megállapítsa, hallgassa meg őket is, mert eddig ezt az ügyet a minisztériumban teljesen intern kezelték.

Közgyűlést tartott a Bankáregyesület. Mozgalmas közgyűlése volt szombat délután a Bankáregyesületnek, Fleiszig Sándor elnöki megnyitójában arról beszélt, hogy a tőzsdén meg kell őrizni továbbra is az adott szó szentségét. Müller Vilmos sürgette a bankárok és értékpapírkereskedők egyesületének különválasztását, majd Schwartz Jakab tőzsdetanácsos védelmébe vette a Bankáregyesületet. Fleiszig elnök kiemelte, hogy a választmány nevében katonái mindig becsületesen helytállottak a tőzsdések egyetemes érdekeit. A választás a hivatalos lista győzött.

A forgalmi adó és a vám visszatérítése. A központi vámigazgatóság értesítette a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségét, hogy ezentúl a pénzügyminisztérium engedélyével a vámösszegnek, vagy egy részének visszatérítése esetén a vámmal együtt fizetett forgalmi adót is vagy egészben, vagy arányosan visszatérítik. De visszatéríti a vámigazgatóság a forgalmi adót akkor is, ha a megváltott áruküldeményt újból vámkülföldre szállítják, ha téves elvámolás helyesbítéséből kifolyólag történik a vámvisszatérítés és más esetekben is. Az újítás lényeges könnyebbséget jelent.

Arányosítani kell a bankok saját és idegen tőkéit. Az eddig megjelent bankmérlegek az intézetekre bizott idegen tőkék jelentős szaporodását mutatják. A Pestt Hazánál 176 millióról 184 millióra, a Leszámitolóbanknál 105 millióról 109 millióra, az Angol-Magyar Banknál 121 millióról 132 millióra, a MOKTAR-nál 110 millióról 117 millióra emelkedett az idegen tőkék összessége. A szaporodás gondolkodható ehető a pénzintézeteket, hogy elérkezett az ideje a saját és idegen tőke arányosításának. Emelni kellene az adóterhet, ami már meg is történt volna, ha a tőzsdé és a piac helyzete ezt lehetővé tenné.

Biztos az egyezség a Földhite bank ügyében. A Földhitebank egyezségi ajánlatáról szombat délelőtt folytatták a törvényeseken a pénteken megkezdett szavazást. Időig 312 szavazatot adtak le az egyezségi ajánlat elfogadását mellett és 28 szavazatot az ajánlat elfogadása ellen. Néhány napig még eltart, míg az összes hitelezők megszavaznak és a javaslatok alapján a bíró kihirdeti végzését az egyezségi sorsáról. Olyan helyről, ahol a hitelezők hangulatát alaposan ismerik, úgy informáltak bennünket, hogy az egyezségi ajánlat elfogadása biztosra vehető.

Modern bútorszálon

állandó kiállítása Budapest, IX, Üllői út 14.

Több száz berendezés állandóan raktáron.

Alapítva 1902. évben.

Legelőnyösebb részlelfizetési feltételek.

Művészi bútortervezés.

Köztisztviselők és a középosztály bevásárlási forrása.

Cégtulajdonos:

Gáspár Nándor

IX. Üllői út 14. szám

Telefon: József 356-08

Négy bemutató

M. Kir. Operaház. „Gioconda”. Ponchielli operája semmiesetre sem jelentő első dalszínházunk repertoárjának gazdagodását. Bizonyára sokan lesznek, akik azt mondják, hogy miért nem inkább egy Verdi-operát mutattak be a színház. Egészen mindegy, tulajdonképpen, mert sem egy korábbi Verdi, sem a „Gioconda” nem emelkedik a magasabb értékekkel rendelkező dalművek közé. Zenetörténeti szempontból mindenesetre figyelemreméltó és értékes ez a premier. A címszerepben Tihanyi Vilma elismerést arat drámai erejű játékaival és hangjának egyre gazdagabb szépségével. Még Palló markáns színpadi figurája említendő fel.

Király Színház. „Viktória”. Földes Jure és Ábrahám Pál új operettje inkább ügyes színpadi beddítésának köszönhető sikerét, mint egyéni értékeit. A szűz egy érzélgős drámaéhoz hasonló, amelynek giccses felépítése hat egyedül operettzerűen. Ábrahám Pál muzsikája ezuttal családostá kelt. A hangszerele ezuttal is mesteri, de kevés a partitúrban az újszerű és főleg eredeti melódia. Főleg a kínai ielenet zenéje hasonlít veszedelmes Puccini Turandotjának megkomponálásához. Tihanyi Vilmos rendezése ez egyszer mentes a sablonoktól, a tömegjelönetek elevenek, az egyes színpadi képek látványosak. A szereplők közül egyedül Fejes Teri és Kiss Ferenc jelentenek értéket, Lábass Juci toalettféin kívül semmit sem mutat. Kertész Dezső pedig ott tart még, hogy egy nagykövet egyéniségét csak kellemetlen hanghordozással próbálja éreztetni. Fél siker.

Bélvárosi Színház. „Volt-nincs”. Andre Birabeau vígjátéka kitűnő tehnikájú, de egészen felszínen mozgó komédia, amelynek egyedül szellemes felépítése biztosítja a sikert. Makai Margit érdekes, Z. Molnár csupa megfigyelés és föltény, viszont Rádai Imre nem találja helyét a színpadon.

Magyar Színház. „Volpone”. Shakespeare kortársának Ben Johnsonnak komédiája vetekszik a halhatatlan drámaíró nem egy alkotásával. Ez a négy százéves játék ma talán még irisebben hat, mint valaha. Csontos Gyula mint Volpone maskirozásban és mozgásban egyaránt eredeti. Egyébként az előadás meg sem közelíti Ben Johnson komédiáját, széteső, lapos és ötlétszegény. Miért nem inkább a Nemzeti Színház újította fel ezt a nagyszerű komédiát?

Filmrevü...

Vasárarcos, United Artists-produkció, Dumas regényének filmváltozata, XIII. Lajos korának levegőjét pompásan tudja visszaadni. Főleg a rendezés jó és tempóban is kifogástalan a játék. Douglas Fairbanks ez a gummiember, még mindig úgy rohan és ugrál, mint valami hűszesztendős suhanc.

Broadway Melody. A legunalmasabb és a legrosszabb hangosfilm, ami az utolsó hónapban bemutatásra került. Még a muzsikája, valamint nyújt, de egyébként silány és unalmas produkció, amelyet csak az újsórról. A premieren meglehetősen „hangos” véleményt váltott ki a közönségből. Nászinduló, Erich von Stroheim, filmje. Ő rendezte és játszotta is a főszerepét. Hallatlan lúszussal kiállított és nagystílusban rendezett játék, a régi osztrák eszázéves legendás korát idézi fel. Színes felvételei meglehetősen szépek.

A Matternhorn vértanú. Némafilm, amelynek főként grandiózus miliója hatleánygözön.

Speciális minőségű és szabású

Uri fehéreművek

mérték szerint a „Walesi herceg”-hez.

IV. Dácl ucca 12. sz. Félem. Telefon: Aut. 827-45.

Színház

Galli Curci
négyezerdolláros felléptidija

vagy
amihez nem minden ember ért

Galli Curci, a koldrátúrtechnika koronázatlan királynője a napokban megérkezett Budapestre. A gramofon utólrhetetlen Rosinája sokkal kevesebb feltűnést keltett személyes megjelenésével, mint például négyezer dolláros felléptidijának híre.

A színházi élet kávéházi Konrádjai ugyanis „megbízható” információ alapján már régóta beszéltek Galli Curci felléptidijának mammutnagyságáról és a legendás összeg, amelyet emlegettek, lassanként epoly közbeszéd tárgya lett, mint a Besz-kárt vezérigazgatójának fizetése.

Pro és kontra mindenki hozzászólt az ügyhöz és egyszerűen

megállapították, mielőtt még halottak volna egyáltalán énekelni Galli Curci, hogy hangja nem ér többet, mint egy nyolcpengős His Maisters Voice-lemez.

Sőt tovább mentek egyesek, voltak akik kijelentették stentori hangon, hogy Galli Curci fellépése veszélyezteti a súlyos váltságát élő magyar színészet helyzetét is. Némileg igazuk volt.

De nem egészen, mert Galli Curci négyezerdolláros tiszteletdíjából éppen annyi hiányzik, mint az ő álláspontjuk igazságából.

Azok a jólétesültek, akik Galli Curci négyezer dollárjáról tudtak, elfelejtettek „értésülni!” arról, is, hogy

Galli Curci fellépésén mások is keresnek, nemcsak Galli Curci.

A négyezer dollárnak legalább is a felét itt hagyja Newyork kedvence s hogy miért, azt most felesleges bővebben magyarázni.

Keres rajta Sebestyén Géza, keres rajta az impresszárió, keres a pesti menedzser, úgy, hogy végeredményben a négyezer dollár pontosan kettőre apad le.

Telhat Galli Curci legendás fellépti díja, ha a valóságban jelentős is, semmiesetre sem mulja felül sokkal Saljapin, vagy akár az orfeumban szereplő néger társulat tiszteletdíját.

Azok pedig, akik tiltakoznak Galli Curci fellépése ellen, a horribilis felléptidij miatt,

miért nem igyekeztek megátolni a négernek vendégszerelését, amely pontosan egy hónapig tart és több, mint ötven néget fizet meg súlyos pénzekkel.

Ez a társulat ötven magyar színész kenyerét rabolja el, Galli Curci pedig senkiét sem, mert amit ő produkál, azt senki se tudja.

Jó szteptáncost kis buzgalommal még százat is össze lehet szedni Pesten, viszont Galli Curci hangján még senkit sem hallottunk visítani a pesti bárkaszárnyak udvarán!

Ez az igazság. Ami pedig Sebestyén Gézát illeti, ebben az esetben ő véletlenül nem joggal illetik szemrehányással! Sebestyén Gézát lehet kiritzálni, mint színházigazgatót, lesújtó véleménnyel lehet mindenki a Városi Színház nivótlan előadásairól, de Galli Curci esetében nem eléggé indokolt a támadás.

Galli Curci még mindig inkább megérdemel négyezer dollárt esténként, mint ötven félméretlenül ugráló néger egy hónapban tízszer annyit.

Kolba Gyula,

A magyar tehetség diadala
a „Vasárnap délután”, amely
a berlini Ufa első grandiózus
éneklő és beszélő filmje

Az átépített Ufa-Uránia Színház tündöklő pompában várja a film magyar bemutatóját.

— A Magyar Hétfő tudósítójától. — Talán egy hónapja mindössze, hogy Európa nagy metropolisáiban bemutatották a berlini Ufa, Vasárnap délután című filmjét. Ez a film magyar témájú, sőt nyugodtan lehet megállapítani róla, hogy teljesen magyar film, mert hiszen csak a rendezője, az operatőre és két színésze német, a többi mind kivétel nélkül magyar, úgy hogy

az a siker amit ez a film a kontinensen aratott, nem tisztán pittoreszk magyar millió hatásának, hanem főképp a magyar tehetség szuggesztív erejű megnyilvánulásának tud ajdonítható.

A berlini Ufa, amint azt egy alkalommal kitűnő kelet-európai vezérigazgatója, W. Carol, említette, mikor 1928-ban megkezdte első magyar földön készített film-

jének felvételeit, még nem gondolt arra, hogy az első filmet, amely Magyar Rapszódia címmel futott be szédítő karriert a nemzetközi filmpiacon, még több magyar grandiózus film is fogja követni.

De a Magyar Rapszódia megérlette a berlini Ufa igazgatójának újabb elhatározását, amely

egy magyar filmciklus készítését tervezte.

Hogy ez a szándéka a berlini Ufa-nak nem csupán elgondolása maradt, azt bizonyítja hogy már tavaly ismét megjelentek az Alföldön a német technikusok Hanz Schwarz vezetésével és egy újabb magyar témájú film felvételeire tettek meg az előkészületeket. Ezúttal a film munkálatai sokkal tovább tartottak, mert most nem néma

hanem éneklő és beszélő film készült.

A film szűzjét Székely János, a Berlinbe szakadt magyar tehetség, aki ma Európa egyik legfoglalkoztatottabb szcenárium írója, írta.

A téma természetesen magyar volt, akár csak a milió. Egy magyar honvéd és egy falusi kislány tragikus szerelmének a története szép egyszerűségében is megrázó

erejű drámává fokozódott Hanz Schwarz nagystílusú rendezésében.

A film szereplői Dita Parlo, Willy Fritsch, Ligeia Juliska, Simon Marsca, Köröndy János, Maly Gerő és Deszöffy László, de rajtuk kívül még számtalan magyar színész működött közre a felvételeknél.

Már a felvételeknél feltűnt, hogy a magyar színészek filmtelhetősége milyen verbő és gazdag. Nem egyszer megtörtént, hogy felvétel alatt a film német technikusai abbahagyták munkájukat, hogy kifejezést adjanak elragadtatásuknak egy-egy magyar színész nagyszerű teljesítménye felett.

A film felvételei közel hat hónapig tartottak. A külső felvételek után Berlinben folytatódott a műtermi munkák.

És amikor a berlini bemutatón a film először levetítésre került, egyszerre szinte elemetáris erővel robbant ki a siker, amelyet követett a kontinens több metropoliséban újabb és újabb lelkesedés.

A film mint ismeretes az alföldi felvételeken kívül a magyar főváros, Budapest szépségét is festői keretben mutatja be és a város látképe, gazdagon áradó életét sajátos ritmussal érezteti. Még fokozza a külső hatást az a nagyszerű kísérő muzsika, amely aláfesti a történetet és amelyet magyar dalokból válogattak össze nagy gonddal.

Magyar nótákat énekel Willy Fritsch és Dita Parlo, még a film német, francia, angol változatában is.

Magyar nóta, magyar beszéd tartja lábban már hónapok óta Berlint, Bécsét, Amsterdámot és még sok más német nagy várost.

A közelmúltban több éleshangú nyilatkozat is elhangzott a film ellen, de ezeket megafolta az az osztatlan és mindent elsöprő siker, amelyet előkelő diplomaták, külföldön élő magyarok is tapasztaltak.

A napokban illusztris közönség előtt folyt le egy zártkörű bemutató, amelyen megjelent a kormány több tagja, a magyar filmszakma vezető egyéniségei és a magyar szellemi élet fáklyahordozói.

Ez a bemutató is azokat igazolta, akik azt mondták a látottak után, hogy

a Vasárnap déluán még igazabb, még mélyebb és még izóbb levegőjű magyar életet tár a világ elé, mint a magyar Rapszódia.

Ez a vélemény fémjelzi a Vasárnap déluán értékét.

Március elején mutatja be a berlini Ufa Budapesten a Vasárnap déluán, a bemutató nem csak a filmszezon, hanem az 1930-as esztendő társadalmi eseménye is lesz.

Ezzel a filmmel avatják fel a most átépített, pazar pompájú Ufa-Uránia színházat, amelyet horribilis költséggel alakítottak át a berlini Ufa.

A bemutaton tout Budapest jelen lesz. És megjelenik Erich Pommer a berlini Ufa gyártási főigazgatója, a Hotel Imperial, a Magyar Rapszódia mesteri alkotója. Az új magyar film az ő irányítása alatt készült, hogy ez mit jelent, felesleges magyarázni.

Erich Pommert a Vasárnap déluán sikeréből oroszlámrész illeti.

Az a taps, amely fel fog dübörögni a magyar bemutaton, egyrészt a filmet, másrészt Erich Pommert fogják ünnepelni. Joggal,

mert az első grandiózus magyar beszélő, éneklő film briliáns elkészítése az ő tehetségének köszönhető.

Magyar Színház
e heti műsora:

Hétfő: Volpone (8)

Kedd: Volpone (8)

Szerda: Volpone (8)

Csütörtök: Morfium (8)

Péntek: Volpone (8)

Szombat: Volpone (8)

Vasárnap déluán: Hamupipőke (fél 4)

este: Volpone (8)

A külföldet is tájékoztatják a pesti tözsdé árfolyamairól. A TEBE ülésén Kresz Károly igazgató bejelentette, hogy az egyesület a Magyar Távirati Irodával elvi megállapodást létesített arra vonatkozólag, hogy a Magyar Távirati Iroda a budapesti tözsdé vezető papírjainak árfolyamait rendszeresen sürgönyileg, illetőleg telefonon le fogja adni a berlini, párisi, londoni, amszterdami és milánói távirati ügynökségeknek abból a célból, hogy ezáltal a budapesti tözsdé árfolyamairól a külföld meg felcélén tájékoztatva legyen. Ugyanabból a célból megegyezést létesített a TEBE a tözsdé elnökségével, hogy a tözsdéi árfolyamlap a jövőben a magyar szövegen kívül német, francia, angol és olasz szöveggel fog megjelenni.

A SZEZÓNELEJI FORMÁKBAN NEM SOK ÖRÖM TELLETT

A fiókválogatott nagy vereséggel küldte haza a teplicieket

Ferencváros, Hungária komb. — Teplitzer FK 5:1 (1:1)

A bajnoki fronton Újpest nehéz győzelme volt az esemény

Öt első ligamérkőzés és egy nemzetközi küzdelem szerepelt a szezon második vasárnapjának programján. Valamennyit a féligkészültség jellemezte. Különösen kiütöközt ez a Ferencváros—Hungária kombinált játékában. A győzelem nagyarányú volt, a játék azonban csak néhány percen át nyújtott élvezetet. A vidéki cseh csapat nagy veresége ellenére is egyenrangú ellenfele volt a magyaroknak, technika dolgában pedig néha még tanítottak is.

Az Újpest nehéz küzdelemben tudta csak a maga javára dönteni az óbudaiakkal szemben a döntetlenül álló mérkőzést, s ebben főként a balszerencse a hibás. Szegeden a Bástya bizonyította újra, hogy odahaza félelmetes ellenfél s a bizonyításkor ezuttal a lelkes Kispeszt esett áldozatul, Pécsen az Attila reményeit

nyirbálták meg. Debrecenben pedig a Nemzeti hagyott el nagyjelentőségű pontokat. A nap egyetlen döntetlen mérkőzését a Budai 11. s a Somogy vívta. Ez a viaskodás azonban mélyen alatta maradt annak a futballnak, amelyet az I. ligától méltán elvárhatunk.

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA:

1. Újpest	12	10	1	1	42:18	21
2. Ferencváros	11	8	2	1	38:11	18
3. Hungária	11	6	3	2	30:16	15
4. Bástya	13	6	2	5	30:28	14
5. III. ker. FC	13	5	4	4	20:22	14
6. Bocskay	13	4	5	4	22:23	13
7. Kispeszt	13	4	5	4	12:19	13
8. Budai 11	12	3	5	4	18:13	11
9. Pécs-Baranya	13	2	5	6	15:27	9
10. Somogy	13	1	6	6	13:31	8
11. Nemzeti	13	3	2	8	11:30	8
12. Attila	13	1	4	8	11:24	6

Fenyvesi a kiütő Huber mellett Lengyelhez passzol, aki közelről behelyezi a labdát: 2:1.

27. percben

Drössler kitör és közelről klegyenlít: 2:2.

Újpest most erősen rohamoz, de Fehér szenzációsan véd. A 33. percben

P. Szabó egyedül lemegy és a győztes gólt lövi: 3:2.

Faultokkal tarkított hullámzó játékkal végződik a mérkőzés.

Helyben hagyták az Attilát Pécssett — az utolsó helyben

Pécs-Baranya—Attila 1:0 (1:0)

Mindjárt a 3. percben esik a mérkőzés egyetlen gólja.

Foor szöktetéséből Kövess beadását Wetzler Darvas elé adja, akinek lapos saroklövése meghozza a mérkőzés döntő gólját.

Váltakozó játékok után a pécsiek kerülnek némi fölénybe. Kautzky éles lövése alig kerül el a kaput. A 23. percben az Attila

szerez kornert, majd Kautzky lö a kapu mellé. A 35. percben Attila ér el kornert.

A 42. percben Pimpi megsérül és kiviszik.

A második féldőben az Attila tíz emberrel is támad, és a pécsiek csak a 15. p.-ben jutnak szóhoz. Az Attila kornert ér el, s fölénybe kerül, de nincs aki gólt löjjön. A 44. p.-ben Iványi megsérül s a mentők viszik el.

A szegedi oroszlánbarlangban elvérzett a Kispeszt is

Bástya—Kispeszt 3:1 (3:0)

A Bástya mindvégig nagy fölényben volt, amit a gól arány mellett a 9:0 arányú korner eredmény is bizonyít. 11. percben

Varga korneréből Possák fejezi a vezetőt: 1:0.

20. percben Kronenberger szabadrúgásából

Schwarz nehéz helyzetből a második gólt lövi: 2:0.

A Bástya egymásután ér el a korner-

ket, bár a Kispeszt védelem, különösen az ujonc Vogl nagyszerűen működik. 32. percben

Possák 25 méteres bombalövését Dénes nem tudja fogni: 3:0.

Második féldőben a Bástya vehemensen támad, de a Kispeszt védelem észszerűen tömörül. A csapatok lassan kimerülnek, a Kispeszt a mérkőzés végén feljön és a 45. percben

Lukács szépen helyezett gólt lö: 3:1.

Amikor mindkét csapat örülhet a leadott pontnak

Budai 11—Somogy 0:0

A mérkőzés egyenlő erők küzdelmét mutatta. A budaiak vehemens támadásai két kornert eredményeznek, majd Schmidt nagy helyzetben — kaputól lö. Ujabb két budai korner. Változatos, de eredménytelen támadások fejezik be az első féldőt.

A második féldőben a Somogy támad többet, a 6. percben kornert ér el és több veszélyes helyzetet készít elő, de Lantos

tisztáz. Steinert kornerre szerelik. A 21. percben Gacsár kornerét menti a védelem, a 25. percben a budai csapat feljön és a játék ismét hullámzó lesz. A 30. percben Schmidt szép lefutása után Váradai a kiütő kapus mellett élesen mellé lö, Meccs-döntő helyzet volt. Utána Kubala szereli Schmidtet rávetéssel. A játék a mérkőzés végéig kiemelkedő eseményt nem hozott.

A Bocskay nagyobb tudása veszélyes zónába nyomta a Nemzetit

Bocskay—Nemzeti 2:0 (1:0)

Hideg időben, erős szél ellen játszik az első féldőben a Nemzeti, 5. percben Keviczky lövését Gallina majdnem a gólból élti. A Nemzeti veszélyes támadásokat indít, de a Bocskay védelme kitűnően működik. 34. percben Semmlert faultolják, a szabadrúgást Keviczky csavaró lövéssel a hálóba küldi, de a bíró ötszázd címén nem adja meg. A közönség erősen tüntet, izgalmas hangulatban folytatódik a mérkőzés. Markos szabadrúgását Gallina lábbal

védi. A visszapattanó labdát Vince belövi: 1:0.

A második féldőt erős iram és sorozatos faultoktarkítják. Sági megsérül. A 20. percben Törököt pedig kiállítják. 22. percben

Teleki kitör, Gallinát kiugrasztja kapujából és lapos, éles gólt lö: 2:0.

A mérkőzés végén a Nemzeti is feljön, de nem tud eredményt elérni.

II. ligamérkőzések

Sabaria—Rákospalota 7:0 (5:0). A Sabaria beállította az őszi eredményt.

Vasas—VAC FC 1:0 (0:0).

Megyer—Zalakanizsa 5:4 (2:3). Nehéz küzdelem.

Amatőrbajnokság

UTE—III. ker. TVE 8:0 (3:0).

Póstás—BTC 6:0 (3:0).

Törökvs—BEAC 1:0 (0:0).

Ferencvárosi Vasutas—33 FC 2:2 (2:1).

FTC—Pestújhelyi SC 3:1 (2:0).

Sportriportok egy mondatban

Ferencváros kombinált—Hungária kombinált 5:4. (Tréningmérkőzés.) A Hungária komplett halvesora ellen a Tánkos, Takács, Szedlacsik, Toldi, Kohut II. csatársor játszott.

Bécs: Rapid—Admira 6:0 (2:0). — Viena—Nicholson 1:1 (0:1). — WAC—Austria 2:0 (1:0). — Wacker—WSC 2:1 (2:0).

Felelős szerkesztő és kiadó:

MOVIK ZSIGMOND

A formában lévő cseh csapat jobb játékkal is vereséget szenvedett

Bukovi és Amsel pompás játéka és Hafli kiállítása mentette meg a helyzetet

A kombinált csapat széteső, egyenetlen játékot produkált. A tepliciek jobb és szebb futballt játszottak. Az 1. percben Barátky lövése alig megy kapu mellé. A 2. percben Sima lövését Amsel fogja Kohut szökteti Turayt, aki kapásból fölé lö. A 8. percben Nagy kornert vét, Wieser mellé csavar. A 9. percben Nagy el-esik, Hafli tisztán áll a kapu előtt, de mellé lö Turay lövése megy ezután kapu mellé, majd Kohut beadását a kapus lehúzza. Nívótlan mezőnyjáték alakul ki. A tepliciek több támadását Amsel védi.

A 35. percben

Hafli kiugrasztja Wiesert, akinek félig emelt lövése hálót ér: 1:0. Gyönyörű akció volt.

A 36. percben Kohut beadását Bihámi fogja, visszajátszik Kohutnak, aki bombalövessel kiegyenlít: 1:1.

A 44. percben Turay lövése elakad a kapu előtt, Barátky elcsúpi a labdát, átadja Biháminak, aki három lépésről élesen mellé lö. Utolsó pillanatban Kohut lövése süvít el a kapu fölött.

A második féldőben a kombinált támad. A 9. percben

Turay átadásából Bihámi szépen he-

Ilyezt gólt lö: 2:1.

Ticska lövését elvétéssel fogja a kapus. A 14. percben Haberstroh megsérül, helyére Moravec áll. Kavardás a magyar kapu előtt, Amsel nagy szerencsével tisztáz. A 17. percben Amsel meleg helyzetben Sima elé dobja a sapkáját, aztán rávetéssel fogja a labdát. A 19. percben Turay 16-osról küldött szabadrúgása kapufáról pattan vissza, de a labdát ugyancsak ő elfogja és rendeltetési helyére küldi: 3:1.

Hafli lerúgja Turayt, mire kiállítják. A tepliciek négy csatárral is veszélyesek. A 26. percben Sima biztosnak látszó helyzetben Amselnek lövi a labdát. Kornerből Barátky fejel, de Schöpke a gólvonalról kifejezi a labdát. A 38. percben Wieser nagy helyzetben mellé lö. A 39. percben Ticska egyedül lemegy s futtában éles gólt lö: 4:1.

A 40. percben

Kocsis miatt 11-es, Wieser gyengén helyez el és Amsel kifogja a labdát.

A 44. percben

Bihámi támadásából Barátky hat méterről a mérkőzés utolsó gólját lövi: 5:1.

Kemény játékkal a balszerencse ellenére két nehéz pontot szerzett az Újpest

Újpest—III. ker. FC 3:2 (1:0)

Újpest támadással indul a mérkőzés. Harmadik percben

Ströck lapos beadását Stofflán áttépl, Spitz pedig belövi: 1:0.

Auer a 16-osról kapufát lö, a következő percben lövése ismét kapufa, 14. percben a III. ker. is feljön, Drössler beadását Kényor fejezi, Huber vetődéssel védi. P. Szabó és Steiner összezsapnak, emiatt két

perc szünet. A féldő kölcsönös durvaságok között telik el. Auernek egy ofszájd gólja érvénytelen.

A második féldőben Újpest egymásután két kornerrel vezet be a játékot, 17. percben

Werner 11-esét vét, amit P. Szabó be-gurít: 2:0.

23. percben Drössler labdájával

Ma már fogalom, hogy a

Keresztény Szabóiparosok Szövetkezetében

a legjobb minőségben és a legolcsóbb árban szerezheti be szövet-, posztó- és bélésáruszükségletét.

Főüzlet: IV., Károly körút 30. Fiókiüzlet: II., Zsigmond-u. 14.